

Tele2 Sverige AB
Box 62
164 40 Kista
Telephone +46 8 562 640 00
Fax: +46 8 562 642 00
www.tele2.se

24-06-2019, FINAL

Post- och telestyrelsen
Att: Karolina Sölsnaes
Box 5398
102 49 Stockholm

Insänt via e-post till följande adress:
samtrafik@pts.se

Yttrande över utkast till analys av marknaden för mobil samtalsterminering enligt 8 kap. 5 och 6 §§, lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Tele2 Sverige AB ("Tele2") har tagit del av förslaget på analys av marknaden för mobil samtalsterminering enligt 8 kap. 5 och 6 §§, lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation, med diarienummer 18-1613, som Post- och telestyrelsen ("PTS") remitterade den 27 maj 2019 ("Förslaget"). Tele2 får härmed inkomma med följande yttrande.

1. Sammanfattning av Tele2:s synpunkter och förslag

Tele2 avstyrker PTS:s förslag på justering av nu gällande kalkylmodell för mobilnät ("M2 MLRIC"). Tele2 avstyrker därmed också skyldighet 4.1.a i Förslaget.

Tele2 föreslår att PTS justerar M2 MLRIC på följande sätt:

- Tillväxtprognosen för antal samtalsminuter per abonnent och månad ska vara 4,4 procent för år 2019, 4,1 procent för år 2020, 3,8 procent för år 2021 och 3,5 procent för år 2022.
- Prognosen för andel av rösttrafik som går över 2G, 3G respektive 4G ska vara 9 procent 2G, 44 procent 3G och 47 procent 4G för år 2019; 5 procent 2G, 30 procent 3G och 65 procent 4G för år 2020; 3 procent 2G, 25 procent 3G och 73 procent 4G för år 2021; 2 procent 2G, 21 procent 3G och 77 procent 4G för år 2022.
- Tillväxtprognosen för datatrafik per abonnent och månad ska vara 35,5 procent för år 2019, 31,2 procent för år 2020, 26,9 procent för år 2021 och 22,6 procent för år 2022.
- Startår för modellen ska vara år 2018 och slutår ska vara år 2043.
- Grossistspecifika affärskostnader ska inkluderas i modellen.

Grunderna för Tele2:s avstyrkande och förslag i denna del beskrivs i detalj i avsnitt 2.1-2.5 nedan, och är sammanfattningsvis de följande:

- PTS:s föreslagna estimat för total samtalstrafik för prognosperioden 2019- 2022 är felaktigt och baseras inte, såsom påstås i dokumentet *Modelldokumentation för LRIC-modell för terminering i mobilnät i Sverige Modellversion: 2.1 Utkast* ("Modelldokumentationen"), på data för den totala samtalstrafiken och antal abonnenter från första halvåret 2008 till och med andra halvåret 2018.
- Prognosen för andel av rösttrafik som går över 2G, 3G respektive 4G är ogrundad och avviker från den hittillsvarande historiska trenden.

- PTS:s föreslagna estimat för total datatrafik för prognosperioden 2019- 2022 är felaktigt och avviker utan anledning från den hittillsvarande trenden i modellen.
- PTS:s föreslagna justering av M2 MLRIC leder till att kostnader fördelas tillbaka i tiden, vilket innebär att PTS i Förslaget antar att historiska termineringspriser har varit högre än vad de har varit i verkligheten, vilket i sin tur innebär att Förslaget inte ger kostnadstäckning.
- I Förslaget ingår inte grossistspecifika affärskostnader – detta i strid med EU-kommissionens rekommendation av den 7 maj 2009 om regleringen av termineringstaxor i fasta och mobila kommunikationsnät inom EU ("Rekommendationen") och olikt det förslag på kalkylmodell för mobil EU-taxa som EU-kommissionen presenterat.

2. Detaljerade synpunkter och förslag

2.1. PTS:s förslag på tillväxtprognos för antal samtalsminuter per abonnent och månad

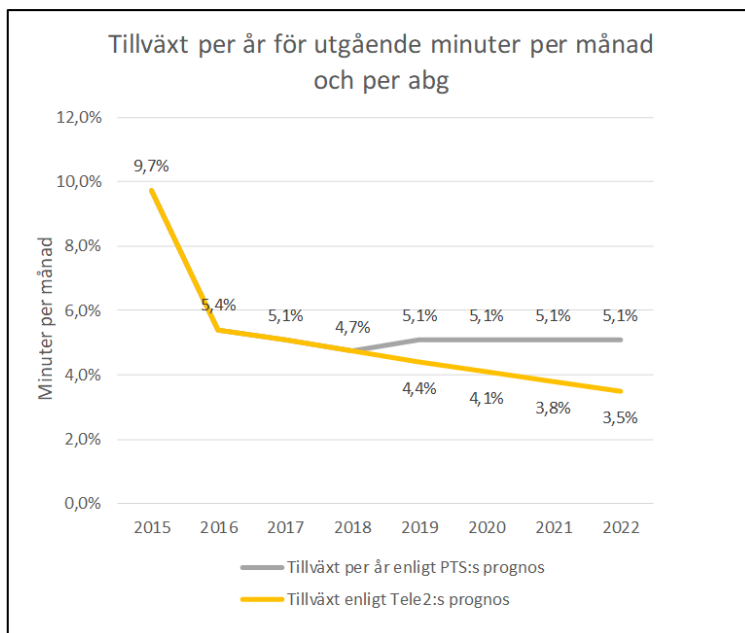
I Modelldokumentationen (avsnitt 4.1, s. 17) anför PTS att "data för den totala samtalstrafiken och antal abonnenter från första halvåret 2008 till och med andra halvåret 2018 ligger till grund för att fastställa estimat för prognosperioden 2019-2022".

Denna beskrivning stämmer emellertid inte överens med hur tillväxtprognosen för antal samtalsminuter per abonnent och månad år 2019-2022 har tagits fram och justerats av PTS i M2 MLRIC.

I Förslaget har PTS beräknat genomsnittet av den historiska tillväxten för antal samtalsminuter per abonnent och månad för år 2016, 2017 och 2018 och tillämpat detta genomsnitt på år 2019, 2020, 2021 och 2022. Att beräkna genomsnittlig tillväxt för att sedan tillämpa detta på framtida prognoser är inte brukligt, eftersom en sådan metod helt bortser från trenden. I föreliggande fall har tillväxten minskat varje år under perioden 2016-2018. År 2016 var tillväxten 5,4 procent, år 2017 var den 5,1 procent och år 2018 var den 4,7 procent. Trenden för tillväxten är således *nedåtgående*.

Trots denna tydliga trend har alltså PTS beräknat ett genomsnitt som innebär att tillväxten, efter att ha varit *nedåtgående* under de senast tre åren, år 2019 viker *uppåt* (från 4,7 procent till 5,1 procent). Den av PTS beräknade tillväxten tillämpas sedan för hela prognosperioden 2019-2022. PTS:s förslag på tillväxtprognos för antal samtalsminuter per abonnent och månad överensstämmer således *inte* med trenden i modellen, och PTS:s presenterar heller inget stöd för antagandet att den historiska trenden kommer att brytas från år 2019 och framåt.

Trendbrottet illustreras tydligt i bilden nedan.

Enligt Tele2 måste PTS:s prognos för åren 2019-2022 vara förenlig med den historiska och faktiska trenden i modellen. Enligt Tele2 är det enklaste sättet att fånga den historiska trenden att utgå från föregående års tillväxt och justera den med förändringen i absoluta tal mellan det föregående året och året dessförinnan och avrunda resultatet till en decimal. För år 2019 blir prognosen för tillväxten såldes 2018 års tillväxt plus differensen mellan 2018 och 2017 års tillväxt. För år 2020 blir prognosen för tillväxten på motsvarande sätt 2019 års tillväxt plus differensen mellan 2019 och 2018 års tillväxt. Med denna metod för trendprognosberäkning kan tillväxten för år 2019 beräknas till 4,4 procent, för år 2020 till 4,1 procent, för år 2021 till 3,8 procent och för år 2022 till 3,5 procent (se bilden ovan). På detta sätt överensstämmer prognosperioden med trenden i modellen.

Mot bakgrund av det ovanstående **avstyrker** Tele2 PTS:s förslag på tillväxtprognos för antal samtalsminuter per abonnent och månad. Tele2 **föreslår** att PTS justerar M2 MLRIC på så sätt att tillväxtprognosen för antal samtalsminuter per abonnent och månad är 4,4 procent för år 2019, 4,1 procent för år 2020, 3,8 procent för år 2021 och 3,5 procent för år 2022.

2.2. PTS:s förslag på prognos för andel av rösttrafik som går över 2G, 3G respektive 4G

I Modelldokumentationen (avsnitt 4.1, s. 18) anför PTS att "andel samtalstrafik på GSM-nätet antas minska och nå 2 procent 2022, medan andelen samtalstrafik över LTE-nätet (VoLTE) antas öka kraftigt från 26 procent 2018 till 90 procent år 2022."

I likhet med PTS:s förslag på tillväxtprognos för antal samtalsminuter per abonnent och månad avviker PTS:s förslag på prognos även i denna del från den historiska trenden. PTS redogör heller inte i detta avseende för huruvida PTS har emottagit data från operatörerna som ger PTS anledning att anta att trenden har eller kommer att brytas för *hela* marknaden.

Tele2 konstaterar härvidlag att Tele2 inte har inkommit till PTS med någon prognos för fördelningen mellan 2G, 3G och 4G.

Såvitt Tele2 är informerat har Telia Company AB ("Telia") inkommit med en prognos till PTS som enligt Telia dels är behäftad med stor osäkerhet, dels inte överensstämmer med prognosen i Förslaget. Givet att Tele2 och Telia tillsammans står för en betydande del av rösttrafiken på marknaden, måste det konstateras att den av PTS föreslagna prognosen är ogrundad.

Mot bakgrund av svårigheterna med att på ett robust sett förutse utvecklingen av VoLTE, som inte minst kommer att avgöras av den takt i vilken slutanvändarna byter terminaler, bör enligt Tele2 en trendprognos för fördelningen mellan 2G, 3G och 4G tillämpas i föreliggande justering. En trendprognos har den fördelen att den baseras på den historiska utveckling som *de facto* har skett.

Enligt Tele2 är det enklaste sättet att fånga den historiska trenden att utgå från Svensk telekommunikationsmarknad och den däri inrapporterade fördelningen mellan 2G, 3G och 4G från de fyra MNO:erna (Tele2, Telia, Telenor och Tre) avseende de fyra senaste halvåren (första och andra halvåret 2017 samt första och andra halvåret 2018). För att få viktade andelar måste antal utgående trafikminuter per teknikslag och operatör beräknas. De viktade andelarna läggs sedan in i modellens prognos.

Med denna metod för trendprognosberäkning kan fördelningen för år 2019 beräknas till 9 procent 2G, 44 procent 3G och 47 procent 4G; för år 2020 till 5 procent 2G, 30 procent 3G och 65 procent 4G; för år 2021 till 3 procent 2G, 25 procent 3G och 73 procent 4G; för år 2022 till 2 procent 2G, 21 procent 3G och 77 procent 4G. På detta sätt överensstämmer prognosperioden med den till PTS inrapporterade historiska trenden.

Mot bakgrund av det ovanstående **avstyrker** Tele2 PTS:s förslag på prognos för fördelning av rösttrafik över 2G, 3G respektive 4G under åren 2019-2022. Tele2 **föreslår** att PTS justerar M2 MLRIC på så sätt att andelen av rösttrafik som går över 2G, 3G respektive 4G under prognosperioden är 9 procent 2G, 44 procent 3G och 47 procent 4G för år 2019; 5 procent 2G, 30 procent 3G och 65 procent 4G för år 2020; 3 procent 2G, 25 procent 3G och 73 procent 4G för år 2021; 2 procent 2G, 21 procent 3G och 77 procent 4G för år 2022.

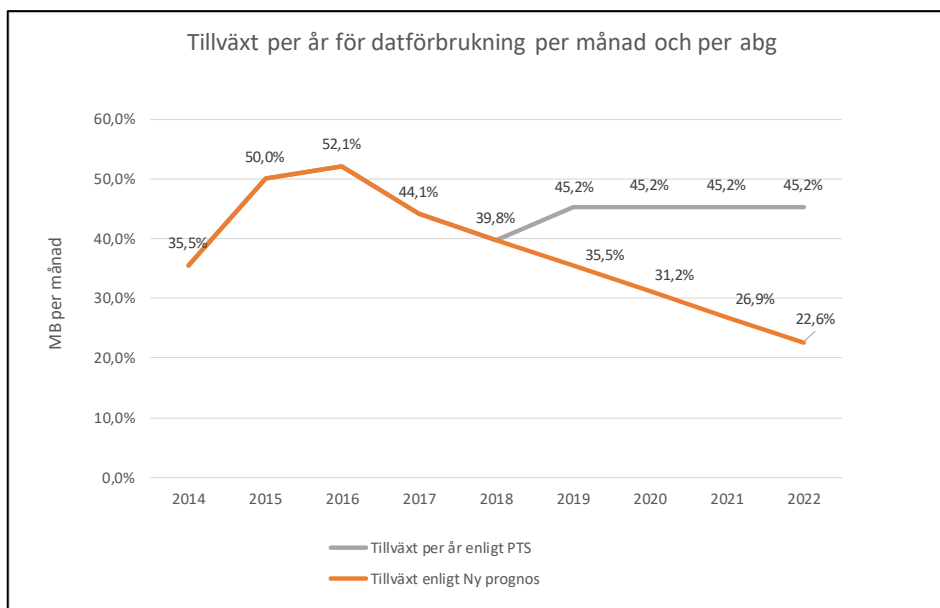
2.3. PTS:s förslag på tillväxtprognosen för datamängd per abonnent och månad

I modellen kan det utläsas hur PTS har justerat tillväxtprognosen för datamängd per abonnent och månad. Det visar sig att PTS har använt samma metod som för tillväxtprognosen för antal samtalsminuter per abonnent och månad, det vill säga att PTS har beräknat ett genomsnitt av den historiska tillväxten för datamängd per abonnent och månad för år 2016, 2017 och 2018 och tillämpat detta genomsnitt på år 2019, 2020, 2021 och 2022. Såsom Tele2 anför ovan är det inte brukligt att beräkna genomsnittlig tillväxt för att sedan tillämpa denna på framtida prognoser, eftersom en sådan metod helt bortser från trenden. I föreliggande fall har tillväxten *de facto* minskat varje år under perioden 2016-2018. År 2016 är tillväxten 52,1 procent, år 2017 är 44,1 procent och år 2018 är den 39,8 procent. Trenden för tillväxten är således *nedåtgående*.

Trots denna tydliga trend har alltså PTS beräknat ett genomsnitt som innebär att tillväxten, efter att ha varit *nedåtgående* sedan 2016, år 2019 viker *uppåt* (från 39,8 procent till 45,2 procent). Den av PTS beräknade tillväxten tillämpas sedan för hela prognosperioden 2019-2022.

PTS:s förslag på tillväxtprognos för datamängd per abonnent och månad överensstämmer således inte med trenden i modellen, och PTS:s presenterar heller inget stöd för antagandet att den historiska trenden kommer att brytas från år 2019 och framåt.

Trendbrottet illustreras tydligt i bilden nedan.

Enligt Tele2 måste PTS:s prognos för åren 2019-2022 vara förenlig med den historiska och faktiska trenden i modellen. Enligt Tele2 är det enklaste sättet att fånga den historiska trenden att, såsom uppmärksammats ovan, utgå från föregående års tillväxt och justera den med förändringen i absoluta tal mellan det föregående året och året dessförinnan och avrunda resultatet till en decimal. För år 2019 blir prognosen för tillväxten såldes 2018 års tillväxt plus differensen mellan 2018 och 2017 års tillväxt. För år 2020 blir prognosen för tillväxten på motsvarande sätt 2019 års tillväxt plus differensen mellan 2019 och 2018 års tillväxt. Med denna metod for trendprognosberäkning kan tillväxten för år 2019 beräknas till 35,5 procent, för år 2020 till 31,2 procent, för år 2021 till 26,9 procent och för år 2022 till 22,6 procent (se bilden ovan). Endast på detta sätt överensstämmer prognosperioden med trenden i modellen.

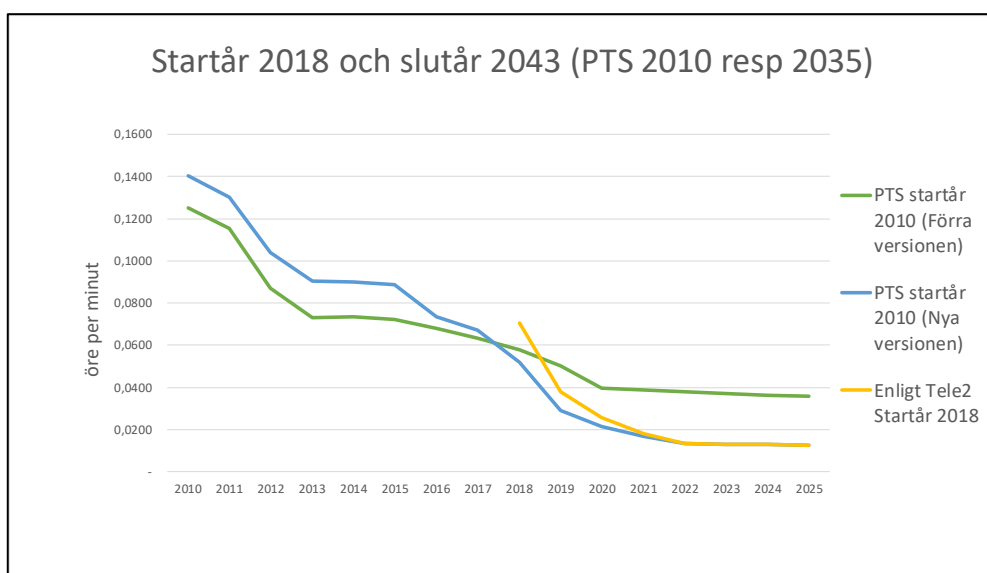
Mot bakgrund av det ovanstående **avstyrker** Tele2 PTS:s förslag på tillväxtprognos för datamängd per abonnent och månad. Tele2 **föreslår** att PTS justerar M2 MLRIC på så sätt att tillväxtprognosen för datamängd per abonnent och månad är 35,5 procent för år 2019, 31,2 procent för år 2020, 26,9 procent för år 2021 och 22,6 procent för år 2022.

2.4. PTS:s förslag på start- och slutår för kalkylmodellen

Såsom framgår av dokumentet *Modellspecifikation för LRIC-modell för terminering i mobilnät i Sverige Modellversion: 2.1 Utkast* ("Modellspecifikationen") är "tidsramen för modellkostnadsberäkningen" år 2010–2034 (se modellspecifikation 4.3, s. 26). I modellen antas således att startåret är 2010 och att SMP-operatören ska återfå sina kostnader under 25-årsperioden fram till år 2034.

När PTS i Förslaget justerar modellen och räknar fram nya kostnadsresultat och högsta tillåtna termineringspriser, justerar PTS emellertid varken start- eller slutåret. I den justerade modellen är alltså startåret fortfarande 2010 och slutåret är fortfarande 2034. Detta får till följd att kostnader fördelas tillbaka i tiden. I den modell som PTS föreslår ska gälla mellan 2019 och 2022 har de högsta tillåtna termineringsavgifterna under perioden 2010-2018 varit väsentligt högre än vad de har tillåtits vara av PTS i praktiken.

I Förslaget räknar således PTS med att SMP-operatörernas termineringsintäkter under åren 2010-2018 har varit högre än vad de har varit i verkligheten. Det är genom denna retroaktiva och i förhållande till verkligheten påhittade *höjning av de historiska termineringsavgifterna* som PTS kan *reducera de framtida termineringsavgifterna*. Detta kalkylgrepp illustreras tydligt i bilden nedan.

Det ovanstående innebär att SMP-operatörerna i Förslaget *inte* erhåller kostnads-täckning. Kostnadstäckning enligt den justerade M2 MLRIC-modellen förutsätter att SMP-operatörerna har kunnat ta ut de historiska termineringsavgifterna under perioden 2010-2018 som beräknas i den justerade modellen. Som bilden ovan visar har så inte varit fallet. Tidigare versioner av M2 MLRIC-modellen har *inte* tillåtit de termineringsavgifter som den justerade M2 MLRIC-modellen nu utgår ifrån att SMP-operatörerna har kunnat ta ut. Tillsammans med de reducerade, framtida termineringsintäkterna som följer av Förslaget leder detta till att kostnadstäckning *inte* uppnås i Förslaget.

Mot bakgrund av hur centralt kostnadstäckning är för PTS:s bedömning av sina egna kalkylmodeller, vilket bland annat framkommit i PTS:s yttranden inom ramen för handläggningen av förvaltningsrättens mål med nr 24041-18, förvaltningsrättens mål med nr 7188-17 och kammarrättens mål med nr 9751-18, torde det vara uteslutet för PTS att föreslå en justering av M2 MLRIC som *inte* säkerställer kostnadstäckning.

Mot bakgrund av det ovanstående **avstyrker** Tele2 PTS:s förslag på startår och slutår för den justerade modellen. Tele2 **föreslår** att PTS justerar M2 MLRIC på så sätt att startår för modellen är år 2018 och slutår för modellen är år 2043.

2.5. PTS:s förslag på grossistspecifika försäljningskostnader

Av Modellspecifikationen framkommer (modellspecifikation 4.5, s. 27) att "för kostnadsberäkning av renodlad LRIC för grossistspecifik terminering tillämpas inte något påslag för gemensamma rörelseomkostnader".

Samtidigt anförs i Rekommendationen att "dessutom skulle man även beakta de extra kostnaderna för frekvensutrymme och de affärskostnader i grossistledet som har ett direkt samband med tillhandahållandet av termineringstjänster på grossistnivå till tredje parter."

Enligt Rekommendationen ska således direkta grossistspecifika försäljningskostnader inkluderas i kostnadsberäkningen. I linje med detta har EU-kommissionen, i sina hittillsvarande förslag på en kalkylmodell för beräkning av en gemensam EU-taxa för mobil samtalsterminering, inkluderat ett påslag för grossistspecifika försäljningskostnader. Enligt Tele2 finns det inga skäl – och PTS har inte heller presenterat några skäl – till att den svenska M2 MLRIC ska avvika från Rekommendationen eller från förslaget på kalkylmodell för EU-taxa för mobil samtalsterminering.

Mot bakgrund av det ovanstående **avstyrker** Tele2 PTS:s förslag på att inte inkludera några grossistspecifika affärskostnader. Tele2 **föreslår** att PTS justerar M2 MLRIC på så sätt att grossistspecifika affärskostnader ingår.

* * *

Kontaktperson på Tele2

Carl-Johan Rydén
Regleringschef